

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

2022 YILI SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylül 2023

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇERİK

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI ÖZELLEŞTİRME FONU 2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	10

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	8

TABLÖLÄR LİSTESİ

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 2: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu.....	4

KISALTMALAR

KHK	Kanun Hükmünde Kararname
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu
TBMM	Türkiye Büyük Millet Meclisi

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme Fonu oluşturulmuş, özelleştirme işlemlerini yürütmek amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kurularak görev ve yetkileri belirlenmiştir. Ancak 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 4046 sayılı Kanun'un Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevlerine ilişkin maddesi ve Özelleştirme Yüksek Kurulu'nun (ÖYK) kuruluşuna ilişkin maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 352 ila 357'nci maddelerinde ÖİB'nin kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir.

4046 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde sayılan kuruluşların özelleştirilmesi ile ilgili sekretarya görevini yürütmek üzere Hazine ve Maliye Bakanlığına bağlı kamu tüzel kişiliğine sahip, özel bütçeli bir kurum olarak kurulan ÖİB'nin görevleri, 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 353'üncü maddesinde belirtilmiştir. Buna göre ÖİB'nin görevleri aşağıda sayıldığı şekildedir:

- 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun kapsamında Cumhurbaşkanı veya Hazine ve Maliye Bakanı tarafından alınan kararları uygulamak.

- Cumhurbaşkanı veya Hazine ve Maliye Bakanı tarafından verilen görev ve yetkilerle ilgili konularda karar vermek ve gerekli işlemleri yürütmek.

- Kuruluşların özelleştirme kapsamına alınmasına veya özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşların eski statülerine iade edilmesi veya özelleştirme programındaki kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirmeye hazırlanmasına karar verilmesi konusunda Hazine ve Maliye Bakanına teklifte bulunmak.

- Kuruluşların özelleştirilmesine ilişkin her türlü işlemin yerine getirilmesi ile bunların özelleştirilmelerine hazırlık amacıyla yönlendirilmesini, faaliyetlerinin takip ve koordinasyonunu yürütmek.

- Özelleştirme programına alınan kuruluşlardan anonim şirket statüsünde olmayanların anonim şirket haline dönüştürülüp dönüştürülmemelerine karar vermek, bunların sermaye

miktarını tespit etmek, kuruluş, birleşme veya bölünmelerinde gerekli düzenlemeleri yapmak, mal varlıkları ile hak ve yükümlülüklerine ilişkin esasları tespit etmek, hesapları ve faaliyetleri ile ilgili her türlü düzenlemeyi yapmak, bu işlemleri kolaylaştırıcı tedbirleri almak,

- Özelleştirme uygulamalarının gerektirdiği özelleştirme ile ilgili her türlü işlemi yürütmek, Özelleştirme Fonunu idare etmek ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 353'üncü maddesinde belirtilen diğer görevleri yerine getirmek.

703 sayılı KHK ile görevleri ve yetkileri Cumhurbaşkanı'na ya da yetkilendireceği makama aktarılan ÖYK'nın görevleri, 4046 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilmiştir. Buna göre ÖYK'nın görevleri:

- Bu Kanun'un 1'inci maddesinde sayılan kuruluşların “özelleştirme kapsamına” alınmasına,

- Özelleştirme kapsamına alınanlardan mevcut durumu itibarıyla özelleştirilebilir nitelikte olmayanların mali ve hukuki açıdan “özelleştirmeye hazırlanmasına”,

- Hazırlık işlemleri tamamlananların bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, hazırlık işlemlerine gerek görülmeyenlerin ise doğrudan “özelleştirme programına” alınmasına,

karar vermek,

- Özelleştirme kapsamına alınan kuruluşların özelleştirme işlemlerinin tamamlanması için süre tespit etmek,

- Özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statülerine iade edilmesine ve/veya özelleştirme programına alınmış kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirmeye hazırlanmasına karar vermek,

- Özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşların satış, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar ile devredilmelerine ilişkin özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğini belirlemek,

- Kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen işleri karara bağlamak ve 4046 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir.

ÖİB, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda özel bütçeli kuruluşlar arasında sayılmakla birlikte, Özelleştirme Fonu mezkûr Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

ÖİB'nin sadece merkez teşkilatı olup taşra ve yurtdışı teşkilatı bulunmamaktadır. İdare'nin teşkilat yapısı, 29.05.2022 tarih ve 31850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görev Yönetmeliği ile 4 Sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararına uygun hale getirilmiştir. Anılan Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre idare teşkilatı, Başkanlık, Başkan Yardımcıları ve Hizmet Birimlerinden oluşmaktadır. Söz konusu Yönetmelik'e göre hizmet birimleri, Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı, Proje Değerlendirme ve Hazırlık Daire Başkanlığı, İhale ve Danışmanlık Hizmetleri Daire Başkanlığı, Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı, Personel Daire Başkanlığı, Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı, Basın ve Halkla İlişkiler Daire Başkanlığı, Hukuk Müşavirliği ve Başkanlık müşavirleridir.

ÖİB'de 4 ayrı statüde personel istihdam edilmektedir. Bunlar:

a- Kadrolu personel: 657 sayılı Kanun'a göre, idareye tahsis edilmiş kadrolara istinaden istihdam edilen memur personel

b- Kadro karşılığı sözleşmeli personel: 666 sayılı KHK'dan önce yürürlükte olan 4046 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (mülga) 2'nci fıkrasında sayılan unvanı karşılık gösterilmek suretiyle sözleşmeli statüde 657 sayılı Kanun'a tabi olarak istihdam edilen personel

c- Geçici personel: 703 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'ya eklenen ek 25'inci maddesi kapsamında diğer kamu kurumlarında görev yapan ve ayrıca 4046 sayılı Kanun'un 6'ncı maddesinin (mülga) 2'nci fıkrasına göre Kamu İktisadi Teşebbüsleri ve bağlı ortaklıkları ile özelleştirme kapsamına alınan kuruluşlarda çalışan ve her türlü özlük haklarını kendi kurumlarından almak kaydıyla, hizmetine duyulan ihtiyaca binaen idarede görevlendirilen personel

d- Daimi işçi personel: 696 sayılı KHK ile 375 sayılı KHK'nin ek 23'üncü maddesi gereği kadroya alınan hizmet alımı yöntemi ile daimi işçi kadrosuna atanan personel

2022 yılı sonu itibarıyla İdaredeki 209 dolu kadroda bulunan personelden 201'i kadrolu, 8'i kadro karşılığı sözleşmeli personel statüsünde çalışmaktadır. Kadroya alınan 61 daimi işçi ve 57 geçici personel ile birlikte İdarede toplam 327 personel görev yapmaktadır. Oransal dağılım olarak personel sayısının %62'si kadrolu, %2'si kadro karşılığı sözleşmeli, %18'i geçici personel ve %18'i daimi işçi statüsünde görev yapmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Özelleştirme İdaresi Başkanlığında, Özelleştirme Fon Bütçesi ve İdare Bütçesi olmak üzere iki ayrı bütçe düzenlenmektedir. Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan Özelleştirme Fonu Bütçesi, Cumhurbaşkanının onayına sunulur ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girer. İdare bütçesi ise Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı tarafından hazırlanır ve TBMM tarafından onaylanarak Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile yürürlüğe girer.

İdarenin giderleri, Özelleştirme Fonunun % 5'ini aşmayacak şekilde fon bütçesinden karşılanır. İdare bütçe kullanımları, ÖİB personel giderleri, mal ve hizmet alımları, cari transferler ve yatırım harcamalarından müteşekkildir.

İdareye 2022 yılı bütçesiyle 56.470.000,00 TL ödenek tahsis edilmiştir. Tahsis edilen başlangıç ödeneğine yıl içerisinde 27.776.380,00 TL'lik ödenek eklenmiştir. Böylece yıl sonu ödeneği toplam 84.246.380,00 TL olarak revize edilmiş ve toplam ödeneğin %91,65'i olan 77.219.182,26 TL'si harcanmıştır.

ÖİB'in 2022 yılı bütçe gerçekleştirmelerine ilişkin tablolar aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

Kod	Ödenek Türü	Bütçe Ödeneği (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Yıl Sonu Gerçekleşme (TL)
01	Personel Giderleri	40.476.000,00	59.796.780,00	54.941.416,04
02	Sos.Güv. Kur. Dv. Primi Gid.	5.720.000,00	8.218.600,00	7.750.344,80
03	Mal ve Hizmet Alımları	4.736.000,00	8.380.000,00	7.573.537,54
05	Cari Transferler	4.038.000,00	6.051.000,00	5.991.920,98
06	Sermaye Giderleri	1.500.000,00	1.800.000,00	961.962,90
	Toplam	56.470.000,00	84.246.380,00	77.219.182,26

2022 yılında yapılan harcamaların yıl sonu toplam ödeneğe oranı; personel giderlerinde %65,2, Sosyal Güvenlik Kurumuna yapılan devlet primi giderlerinde %9,2, mal ve hizmet alımlarında %8,9, cari transferlerde %7,1, sermaye giderlerinde ise %1,1 olarak gerçekleşmiştir.

Tablo 2: Bütçe Gelirleri Gerçekleşme Tablosu

Kod	Gelir Kalemleri	Bütçe Tahmini (TL)	Bütçe Gerçekleşmesi (TL)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	18.000,00	43.618,31
05	Diğer Gelirler	55.452.000,00	74.790.529,63
	Toplam	55.470.000,00	74.834.147,94

2022 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu ile toplam 55.470.000,00 TL gelir tahmininde bulunulmuş olup, yıl sonu itibarıyla 74.834.147,94 TL gelir elde edilmiştir. Elde edilen gelirin bütçe tahminine göre oranı %134,9 olarak gerçekleşmiştir. Elde edilen gelirlerden ret ve iade yapılmamış olup net gelir 74.834.147,94 TL olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosunda yer alan gider ve gelir hesaplarının incelenmesi sonucunda ise; Kurumca yapılan 80.796.637,22 TL'lik giderin %77'sinin Sosyal Güvenlik Kurumu prim giderleri ile personel giderlerinden, %8'inin mal ve hizmet alım giderlerinden oluştuğu; 75.003.451,83 TL'lik gelirin %99,9'unun diğer gelirlerden, %0,1'inin ise teşebbüs ve mülkiyet gelirlerinden oluştuğu görülmüştür. Dönem sonunda 5.793.185,39 TL olumsuz faaliyet sonucu gerçekleşmiştir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Özel bütçeli bir idare olan Özelleştirme İdaresi Başkanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'na tabi olup, Tahakkuk Esaslı Devlet Muhasebe Sistemine dahil kamu idarelerindedir. Kurumun muhasebe işlemleri Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne göre Strateji Geliştirme Daire Başkanlığınca yerine getirilmektedir. Muhasebe hizmetleri Muhasebe Yönetim Bilişim Sistemi üzerinden yürütülmektedir.

17.05.2020 tarihinde yayımlanan Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay'a gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup, denetim bunlar ile Usul ve Esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- Özkaynak değişim tablosu,
- Bütçelenen ve gerçekleşen tutarların karşılaştırma tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı

icmal cetveli.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin

doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İdare organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar ile yetki devirleri ve sınırları tam ve açık bir şekilde belirlenip yazılı hale getirilmiştir. Bu kapsamda, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Teşkilat ve Görev Yönetmeliği hazırlanarak yürürlüğe konulmuştur. Başkanlık Makamınının 24.02.2020 tarih ve 2020/03 sayılı Genelgesi ile devredilecek yetki unsurları yazılı olarak belirlenmiştir. İdarede Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile ilgili eğitim ve bilgilendirme çalışmaları yeterli olup, Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi tüm personel tarafından imzalanmıştır. Personelin işe alınması, yer değiştirilmesi, görevde yükselmesi ile disiplin hükümlerine yönelik insan kaynakları politikası, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Personeli Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği, Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Uzmanlığı Yönetmeliği ile Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Disiplin Amirleri Yönetmeliği çerçevesinde tam olarak belirlenmiş ve kurum çalışanlarına duyurulmuştur. Ancak hassas görevlere ilişkin prosedürler henüz belirlenmemiştir.

Stratejik plan ve İdare performans programı içerik olarak mevzuata uygun şekilde hazırlanmış ve zamanında yayımlanmıştır. İdare iç kontrol risklerinin tanımlanmasıyla ilgili bazı çalışmalar yapmış olmakla beraber Risk Strateji Belgesinin taslak aşamasında olmasından dolayı bu çalışmalar yeterli değildir. Bu nedenle risklerin değerlendirilmesine yönelik herhangi bir çalışma yapılmamıştır.

İdare ana hizmet birimlerinin iş akış süreçleri belirlenmiş olup birimlerce, her faaliyet veya mali karar ve işlemin onaylanması, uygulanması, kaydedilmesi ve kontrol edilmesi

görevleri, iş akış süreçleri çerçevesinde otokontrolü sağlayacak şekilde “görevler ayrılığı” ilkesi doğrultusunda farklı personel tarafından uygulanmaktadır. İdare tarafından yetki devirleri mevzuata uygun yapılmıştır. İdarece belirlenen risklerin kabul edilebilir düzeye indirilmesine yönelik kontrol faaliyetleri ve sorumluları belirlenmiştir. İdarede ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun olarak kurulmuştur. İdarenin ön mali kontrol yönergesi mevcut olmayıp, ön mali kontrol işlemleri İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara göre yürütülmektedir.

İdare faaliyet raporu içerik olarak mevzuata uygun olarak hazırlanmış olup, ilgili mevzuatta belirlenen sunum kriterlerini ve süreç gerekliliklerini genel olarak karşılamaktadır. İdarenin Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı mevcuttur ve içerik olarak Kamu İç Kontrol Standartları Tebliği'ne uygundur.

İdarenin tüm birimleri tarafından iç kontrol sistemi, yılda en az bir kez değerlendirilmekte ve değerlendirme sonuçları İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kuruluna raporlanmaktadır. İdarede iç denetim birimi kurulmuş olup, 5 iç denetçi kadrosunun 2'si doludur. İç denetim biriminin iç kontrol sistemine ilişkin 2022 yılına ait denetim çalışması mevcut değildir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Özelleştirme İdaresi Başkanlığının 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ÖZELLEŞTİRME İDARESİ BAŞKANLIĞI
ÖZELLEŞTİRME FONU

2022 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	10
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	16
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	16
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	16
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	17
6.	DENETİM BULGULARI.....	17
7.	EKLER.....	22

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: 2022 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu	13
Tablo 2: 2022 Yılı ÖİB Fonunun Kaynak ve Kullanımları Tablosu.....	14

KISALTMALAR

KHK	Kanun Hükmünde Kararname
ÖİB	Özelleştirme İdaresi Başkanlığı
ÖYK	Özelleştirme Yüksek Kurulu

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Kamu Yararına Kullanılması Şartıyla Kamu İdarelerine Devredilen Taşınmazların Amacı Dışında Kullanılması
2. Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuoyuna Duyurulmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

24.11.1994 tarih ve 4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun ile Özelleştirme Yüksek Kurulu ve Özelleştirme Fonu oluşturulmuş, özelleştirme programına alınan kuruluşların özelleştirilmesi ile ilgili sekretarya görevinin yürütülmesi amacıyla Özelleştirme İdaresi Başkanlığı (ÖİB) kurularak görev ve yetkileri belirlenmiştir. Ancak 02.07.2018 tarih ve 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname (KHK) ile 4046 sayılı Kanun'un Özelleştirme İdaresi Başkanlığının kuruluş ve görevlerine ilişkin maddesi ve Özelleştirme Yüksek Kurulunun kuruluşuna ilişkin maddesi yürürlükten kaldırılmıştır. 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 352 ila 357'nci maddelerinde ÖİB'nin kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar yeniden düzenlenmiştir.

4046 sayılı Kanun'un 9'uncu maddesinde Özelleştirme Fonu kaynakları düzenlenmiştir. Buna göre, özelleştirme uygulamaları sonucu sağlanan tüm gelirler ile İdareye devredilen kuruluşlardan elde edilen temettüler ve özelleştirme uygulamaları çerçevesinde ihraç edilecek her türlü menkul kıymet ile diğer kıymetli evrakın satışından sağlanan gelirler, İdareye devredilen kuruluşlara sağlanan finansmandan elde edilen gelirler ve diğer mevzuat ile tahsis edilen kaynaklar ve sair gelirler, ilgili kuruluşların bütçeleri dışında T.C. Ziraat Bankasında kurulacak Özelleştirme Fonunda toplanır.

Anılan Kanun'un 10'uncu maddesinde ise Özelleştirme Fonunun;

a) İş kaybı tazminatı ödenmesi ve iş kaybı nedeniyle verilecek meslek geliştirme, edindirme ve yetiştirme eğitimi hizmetlerinin sağlanması amacıyla açılacak hesaba özelleştirme gelirlerinden Kurul tarafından belirlenecek miktarlarda yapılacak ödemeler ile gerektiğinde bu hesaba yapılacak aktarmalarda,

b) Kanun'un 22'nci maddesi gereğince yapılacak özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki personelin nakli ile ilgili ödemelerde,

c) Kanun'un 24'üncü maddesi gereğince yapılacak özelleştirme programına alınan kuruluşlardaki emekli sandığına tabi personelin emeklilikleri ile ilgili ödemelerde,

d) Özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirilebilir hale getirilmesi amacıyla yapılacak özelleştirmeye hazırlık çalışmalarının gerektirdiği harcamaların karşılanmasında,

e) İdareye devredilen kuruluşlarda idari, mali ve hukuki yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasında,

f) İdarenin pay sahibi olduğu şirketlerin sermaye artırımlarına katılmasında,

g) Gerekliğinde, özelleştirme programındaki kuruluşların hisse senetleri ile bu kuruluşlara ait her türlü kıymetli evrakın satın alınmasında,

h) Özelleştirme uygulamalarının yerine getirilebilmesi için gereken her türlü mal ve hizmet alımında,

ı) İdareye devredilen kuruluşlara idarece belirlenecek esas ve usuller çerçevesinde borç olarak finansman sağlanmasında,

i) İdarenin bütçesi için gerekli miktarların ayrılmasında,

j) Özelleştirilen kuruluşların kalan borçlarının tasfiyesinde,

l) Mevzuatla idareye verilen sair görevlerin yerine getirilmesinde ve Kurulun özelleştirme ile ilgili olarak belirleyeceği alanlarda,

kullanılacağı belirlenmiştir.

Ayrıca, Kanun'un 10'uncu maddesinde, Özelleştirme Fonunda toplanan gelirlerin kullanımında; iş kaybı tazminatı ödenmesi ve diğer hizmetlerin verilmesine, özelleştirme kapsamındaki kuruluşların özelleştirmeye hazırlanması amacıyla idari, mali ve hukuki yönden yapılacak düzenlemelerin gerektirdiği giderlerin karşılanmasına öncelik verileceği, Özelleştirme Fonunun nakit fazlasının, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılacağı ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedileceği, Özelleştirme Fonundan diğer herhangi bir fona aktarma yapılamayacağı açıkça belirlenmiştir.

703 sayılı KHK ile görevleri ve yetkileri Cumhurbaşkanına ya da yetkilendireceği makama aktarılan Özelleştirme Yüksek Kurulunun (ÖYK) görevleri, 4046 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilmiştir. Buna göre ÖYK'nin görevleri; 4046 sayılı Kanun'un 1'inci maddesinde sayılan kuruluşların "özelleştirme kapsamına" alınmasına, özelleştirme kapsamına alınanlardan mevcut durumu itibarıyla özelleştirilebilir nitelikte olmayanların mali ve hukuki açıdan "özelleştirmeye hazırlanmasına", hazırlık işlemleri tamamlananların bu işlemlerin tamamlanmasından sonra, hazırlık işlemlerine gerek görülmeyenlerin ise doğrudan "özelleştirme programına" alınmasına karar vermek ve özelleştirme kapsamına alınan

kuruluşların özelleştirme işlemlerinin tamamlanması için süre tespit etmek, özelleştirme kapsamına alınmış olan kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirme kapsamından çıkarılarak eski statülerine iade edilmesine ve/veya özelleştirme programına alınmış kuruluşlardan gerekli görülenlerin özelleştirmeye hazırlanmasına karar vermek, kuruluşların satış, kiralama, işletme hakkı devri, mülkiyetin gayri ayni hakların tesisi ve işin gereğine uygun sair hukuki tasarruflar ile devredilmelerine ilişkin özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğini belirlemek, kanunlarla ve diğer mevzuatla verilen işleri karara bağlamak ve 4046 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinde belirtilen diğer görevleri yerine getirmektir.

ÖİB, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanunu'nda özel bütçeli kuruluşlar arasında sayılmakla birlikte Özelleştirme Fonu mezkûr Kanun kapsamında bulunmamaktadır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Özelleştirme Fonunun ve özelleştirme işlemlerinin yürütülmesi görevi Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yerine getirilmekte olup, Özelleştirme Fonunun ayrı bir teşkilatı bulunmamaktadır. Özelleştirme Fonunun, ÖİB personeli tarafından idare edilmesi nedeniyle kendine ait müstakil bir insan kaynağı yoktur.

Özelleştirme Fonunun bankacılık iş ve işlemleri, 2022 yılına kadar Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından, muhasebe işlemleri ise Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte iken; 29.05.2022 tarih ve 31850 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Özelleştirme Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile her iki görev de Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı bünyesinde toplanmıştır.

Özelleştirme Fonu, özelleştirme kapsamı ya da programındaki kuruluşlarla yoğun ilişki içindedir. Bu kuruluşların özelleştirme kapsamından çıkarılmasına, özelleştirme yöntemlerinden hangisi ile özelleştirileceğine, ihale komisyonlarınca verilen nihaî kararların onaylanmasına, Cumhurbaşkanı ya da yetkilendireceği makam tarafından karar verilmekte ve verilen kararlar ÖİB tarafından yürütülmektedir. Özelleştirme Fonundaki nakit fazlası, Fon tarafından Hazine İç Ödemeler Muhasebe Birimi hesaplarına aktarılır ve genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilir. Özelleştirme kapsamı ya da programındaki işletmelerin özelleştirilebilmesi için yapılan giderler Özelleştirme Fonundan karşılanmakta, bunlardan elde edilen gelirler de Fona aktarılmaktadır.

1.3. Mali Yapı

Özelleştirme İdaresi Başkanlığında, Özelleştirme Fon Bütçesi ve İdare Bütçesi olmak üzere iki ayrı bütçe düzenlenmektedir. Özelleştirme Fon Bütçesi bir yıllık özelleştirme fonu kaynak ve kullanım tahminlerinden oluşur. Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından hazırlanan Özelleştirme Fonu Bütçesi, Cumhurbaşkanının onayına sunulur ve Cumhurbaşkanlığı Kararı ile yürürlüğe girer. Fonun hesap ve kullanım usul ve esasları ile fon bakiyelerinin nemalandırılmasına ilişkin esas ve usuller 13.01.2004 tarih ve 25345 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Özelleştirme Fonu Yönetmeliği'nde belirlenmiştir.

Fonun 2022 yılı faaliyet sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Tablo 1: 2022 Yılı Faaliyet Sonuçları Tablosu

Hesap Kodu	Ekod	Giderin Türü	Carı Yıl (2022) TL	Hesap Kodu	Ekod	Gelirin Türü	Carı Yıl (2022) TL
630	03	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	21.458.874,57	600	03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	8.928.168.139,08
630	04	Faiz Giderleri	0,00	600	05	Diğer Gelirler	2.211.958.754,19
630	05	Cari Transferler	6.088.704.655,70	600	11	Değer ve Miktar Değişimleri Gelirleri	63.452.920,16
630	11	Değer ve Miktar Değişimleri Giderleri	30.478.998,59				
630	12	Gelirlerin Ret ve İadesinden Kaynaklanan Giderler	9.765.287,81				
630	20	Silinen Alacıklardan Kaynaklanan Giderler	684.329,29				
630	25	Diğer Kamu idareleri	0,00				
TOPLAM			6.151.092.145,96	TOPLAM			11.203.579.813,43

2022 yılında Özelleştirme Fonunun gelirleri; teşebbüs ve mülkiyet gelirleri 8.928.168.139,08 TL, diğer gelirleri 2.211.958.754,19 TL, değer ve miktar değişimleri gelirleri 63.452.920,16 TL olmak üzere toplam 11.203.579.813,43 TL,

2022 yılında Özelleştirme Fonunun giderleri ise; mal ve hizmet alım giderleri 21.458.874,57 TL, cari transferler 6.088.704.655,70 TL, değer ve miktar değişimleri giderleri 30.478.998,59 TL, gelirlerin ret ve iadesinden kaynaklanan giderler 9.765.287,81 TL, silinen alacıklardan kaynaklanan giderler 684.329,29 TL olmak üzere toplamda 6.151.092.145,96 TL,

olarak gerçekleşmiştir.

2022 yılı Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre faaliyet gelirleri 11.203.579.813,43 TL ve faaliyet giderleri 6.151.092.145,96 TL olup dönem sonunda 5.052.487.667,47 TL olumlu faaliyet sonucu elde edilmiştir.

Fonun kaynakları ve bu kaynakların kullanımları ise aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Tablo 2: 2022 Yılı ÖİB Fonunun Kaynak ve Kullanımları Tablosu

Gelirler(TL)		Giderler(TL)	
Önceki dönemden devreden	559.608.913,23	İdari Bütçeye Aktarma	74.145.380,00
Uygulama Satış Gelirleri Tahsilat	6.901.890.919,52	İstihdam Ödemeleri	13.112.113,44
- Cari Yıl Satış Gelirleri Tah.	3.404.133.048,52	İlan Reklam Giderleri	525.939,42
- Geçmiş Yıl Satış Taksitleri Tah.	3.497.757.871,00	Danışmanlık Giderleri	15.458.096,87
Temettü Gelirleri	0,00	Kuruluşlara Sermaye Ödemeleri	49.556.926,64
Şartname Satış Gelirleri	6.446.000,00	Kuruluşlara Verilen Borçlar	0,00
Nakde Çevrilen Teminat Tutarları	2.679.000,00	Hazineye Aktarma	6.000.000.000,00
Verilen Borç Geri Ödemeleri	0,00	İlgili Kuruluşlara Aktarma	17.576.398,37
Diğer Gelirler	7.715.860,96	Diğer Giderler	12.579.527,45
		Borç Geri Ödemeleri	237.955.757,05
Toplam:	7.478.340.693,71	Toplam:	6.420.910.139,24
Gelecek Yıla Devreden Tutar			1.057.430.554,47

2022 yılında önceki dönemden devreden gelirler 559.608.913,23 TL, 2022 yılı satış gelirleri tahsilatı 3.404.133.048,52 TL, geçmiş yıl uygulamalarının 2022 yılı tahsilatları 3.497.757.871,00 TL, şartname satış gelirleri 6.446.000,00 TL, nakde çevrilen teminat tutarları 2.679.000,00 TL ve diğer gelirler 7.715.860,96 TL olmak üzere toplam 7.478.340.693,71 TL gelir elde edilmiştir.

Bu kaynakların 2022 yılı kullanımlarına bakıldığında ise; idari bütçeye aktarma 74.145.380,00 TL, istihdam ödemeleri 13.112.113,44 TL, ilan-reklam giderleri 525.939,42 TL, danışmanlık giderleri 15.458.096,87 TL, sermaye ödemeleri 49.556.926,64 TL, hazineye aktarma 6.000.000.000,00 TL, ilgili kurumlara aktarma 17.576.398,37 TL, borç geri ödemeleri 237.955.757,05 TL ve diğer giderler 12.579.527,45 TL olmak üzere toplam 6.420.910.139,24 TL gider yapıldığı görülmüştür. Gelecek yıla devredilen olumlu tutar ise 1.057.430.554,47 TL'dir.

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

Özelleştirme Fonunun bankacılık iş ve işlemleri, 2022 yılına kadar Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı tarafından, muhasebe işlemleri ise Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı tarafından yürütülmekte iken; 29.05.2022 tarih ve 31850 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan Özelleştirme Fonu Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile her iki görev de Finansman Fon Yönetimi ve Sermaye Piyasaları Daire Başkanlığı bünyesinde toplanmıştır.

Fon işlemlerinin muhasebe kayıtları için Maliye Bakanlığı 1 sayılı Muhasebe Uygulama Genel Tebliği’nde öngörülen Tekdüzen Hesap Planı 1997 yılından itibaren uygulanmaktadır. Ayrıca Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanarak 08.06.2005 tarihli “Genel Yönetim Kapsamındaki Kamu İdarelerinin Detaylı Hesap Planlarına İlişkin Genel Tebliği” hükümleri çerçevesinde oluşturulan “Özelleştirme İdaresi Başkanlığı Özelleştirme Fonu Muhasebe Yönergesi ve Detaylı Hesap Planı” hükümleri uygulanmaktadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 49'uncu maddesi, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile 4046 sayılı Kanun'un hükümlerine dayanılarak hazırlanan bu Yönerge'nin 53'üncü maddesinde, Yönerge'de hüküm bulunmayan hallerde Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği hükümleri uygulanacağı belirtilmiştir. 01.01.2007 tarihinde yürürlüğe giren Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ise Genel Bütçe Muhasebe Yönetmeliği'ni yürürlükten kaldırarak bu Yönetmelik'e yapılan atıfların, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'ne yapılmış sayılacağı hükmünü getirmiştir.

Özelleştirme Fonu Muhasebe Yönergesi'ne göre Özelleştirme Fonuna ait aşağıdaki mali tablolar hazırlanmış ve denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve Kesin Mizan,
- Faaliyet Sonuçları Tablosu,
- Bilanço.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan Bilanço ve Faaliyet Sonuçları Tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürlerinin tasarlanmasına esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Özelleştirme Fonunun 2022 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Kamu Yararına Kullanılması Şartıyla Kamu İdarelerine Devredilen Taşınmazların Amacı Dışında Kullanılması

Özelleştirme Yüksek Kurulu Kararı ile kamu yararına kullanılması kaydıyla bedelli veya bedelsiz olarak kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere devredilen 26 adet taşınmazın devralan kuruluşlar tarafından satıldığı, 4 taşınmazın da Kurul kararlarında belirlenen amacın dışında kullanıldığı görülmüştür.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un "İlkeler" başlıklı 2'nci maddesinin (i) bendinde; özelleştirme uygulamalarında, milli güvenlik ve kamu yararının

gerektirdiği durumlar hariç, kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğine sahip eğitim kurumları ve mahalli idarelere devir yapılmaması ilkesinin esas alınacağı, belirtilen amaç ve ilkeler doğrultusunda alınacak kararlarda öncelikler ile bunların tabi olacağı özelleştirme uygulamalarına ilişkin esas ve usuller kuruluşların nitelikleri ve ülke ekonomisinin gerektirdiği şartlar da dikkate alınarak Özelleştirme Yüksek Kurulunca belirleneceği belirtilmiştir.

Bu kapsamda Özelleştirme Yüksek Kurulunca özelleştirme kapsam ve programına alınan kuruluşlara ait kimi taşınmazlar, kamu yararı dikkate alınarak, belirli bir amaçla kullanılmalrı ya da belirli bir kuruma tahsis edilmeleri amacıyla kamu kurum ve kuruluşlarına ya da mahalli idarelere bedelli veya bedelsiz olarak devredilmektedir. 4046 sayılı Kanun'da devir işleminin kimlere ve hangi usulle yapılacağına ilişkin olarak bir düzenlemeye yer verilmemiştir. Bu nedenle Kanun'da yer alan milli güvenliğin veya kamu yararının gerektirdiği durumlarda devre ilişkin şartlar, ilgili Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı veya Özelleştirme Yüksek Kurulu kararında atıf yapılan protokollerle belirlenmektedir.

2014 yılından bu yana yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da yer alan konuya ilişkin olarak 03.01.2017 tarih ve 12 sayılı Başkanlık Makamı Oluru ile bir komisyon oluşturulmuş ve komisyon tarafından bir rapor hazırlanmıştır. Ancak söz konusu Rapora ilişkin değerlendirme çalışmaları henüz sonuçlanmamıştır.

Söz konusu Raporda; 4046 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinin (i) bendi uyarınca kamu kurum ve kuruluşları ile mahalli idarelere devredilen 30 taşınmazın, taşınmazı devralan kuruluşlar tarafından tahsis amacına aykırı kullanıldığı, bu taşınmazların 26'sına ilişkin Özelleştirme Yüksek Kurulu kararında kamu yararına kullanım şartı getirildiği halde bu taşınmazların satıldığı, iki tanesinin ilgili belediye tarafından meslek edindirme kursları ve çok amaçlı gençlik merkezi olarak kullanılması gerekirken idari bina olarak kullanıldığı, kalan iki tanesinin ise fen işleri hizmetlerinde ve sosyal tesis alanı olarak kullanılması gerekirken bir kooperatife kiralandığı tespitleri yer almaktadır. Ayrıca bu taşınmazların sadece ikisinde kullanım amacı tapuya şerh edilmiş olup devir amacına aykırı kullanımların ihlaline ilişkin herhangi bir yaptırımın uygulanmadığı da anılan Raporda yer verilen tespitler arasındadır.

Her ne kadar Kamu İdaresi tarafından taşınmaz devir işlemlerine ilişkin alınan Cumhurbaşkanlığı Kararlarında, taşınmazın kullanım amacının tapu kaydına derc edilmesi hükmüne yer verilmekte olduğu ve bu hükme istinaden devir esnasında kullanım amacının tapu kaydına derc edildiği ifade edilmekte ise de, anılan Komisyon Raporunda yer alan tahsis amacına aykırı kullanıldığı tespit edilen taşınmazlara ilişkin herhangi bir gelişme

gerçekleşmemiştir.

Bu itibarla, 2014, 2015, 2016, 2017, 2018, 2019, 2020 ve 2021 yılı Sayıştay Denetim Raporlarında da konu edildiği üzere, devir amacına aykırı kullanıldıkları tespit edilen taşınmazlara ilişkin olarak Özelleştirme Yüksek Kurulu kararlarına aykırılığın giderilmesi ya da devir amacının yeni bir Karar ile değiştirilmesi gerekmektedir. Ayrıca devredilen taşınmazların devir amacına aykırı olarak kullanılmasının veya üçüncü kişilere devredilmesinin önlenmesi için devir sonrası, idarenin hak ve menfaatlerini koruyacak düzenlemeler ile periyodik kontrollerin yapılması ve devredilen taşınmazların mevcut kullanım durumlarının tespiti için hazırlanan Rapora ilişkin değerlendirme çalışmalarının ivedilikle tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 2: Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuoyuna Duyurulmaması

Özelleştirme programına alınan kuruluşların özelleştirilmesinde komisyonlarca belirlenen değer tespit sonuçlarının kamuoyuna duyurulmadığı görülmüştür.

4046 sayılı Özelleştirme Uygulamaları Hakkında Kanun'un "Özelleştirme Yöntemleri, Değer Tespiti, İhale Yöntemleri" başlıklı 18'inci maddesinin "Değer Tespit Komisyonunun Görevleri" ile ilgili bölümünde değer tespit sonuçlarının, kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulacağı; özelleştirme programındaki kuruluşun özelleştirme işlemlerini bu Kanun'un 4'üncü maddesinin son fıkrasına istinaden yürütmesi durumunda ise değer tespiti işlemlerinin, ilgili kuruluşun karar almaya yetkili organlarının kararı ile kuruluş ita amirinin başkanlığında oluşturulacak komisyon tarafından bu bentte belirtilen esaslar çerçevesinde yapılacağı hüküm altına alınmıştır.

4046 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılan Özelleştirme Uygulamalarında Değer Tespiti ve İhale Yönetmeliği'nin "Değer Tespit Sonuçları" başlıklı 7'nci maddesinde ise yine aynı şekilde değer tespit sonuçlarının, kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulacağı belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerine göre, değer tespit sonuçları kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak alıcı tarafından devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulur. Kanun'daki ve

Yönetmelik'teki bu düzenlemeler, özelleştirme uygulamalarına şeffaflık kazandırılması amacıyla yapılmıştır.

Yapılan incelemelerde, İdarenin özelleştirme ihalelerinin bir kısmının işletme hakkı devri, bir kısmının ise satış şeklinde yapıldığı ve imzalanan sözleşmelerde alıcının yerine getirmesi gereken kuruluştaki çalışan personele yönelik taahhütler, işletmeye yapılacak yatırıma yönelik taahhütler, kamusal denetime yönelik taahhütler ile yatırımların yer aldığı görülmüştür. Ancak söz konusu yatırım ve taahhütlerin gerçekleştirilmesinin yıllara yayılması ve Kanun gereğince bu taahhüt ve yatırımlar tamamlandıktan sonra değer tespit sonuçlarının açıklanacak duruma gelebileceği gerekçeleriyle İdare tarafından değer tespit sonuçlarının kamuoyuna açıklanmadığı tespit edilmiştir.

Ancak, 1994 yılında kabul edilen 4046 sayılı Kanun'la kurulan ÖİB tarafından gerçekleştirilen özelleştirme uygulamalarına ilişkin sözleşmelerde yer alan taahhütler ve yatırımların devam etmesi mümkün olmadığı ve taahhütler ile yatırımları içermeyen özelleştirme uygulamalarının da olduğu aşikârdır.

Bu itibarla, 2014 yılından bu yana Sayıştay Denetim Raporlarında da konu edildiği üzere, değer tespit komisyonu tarafından gerçekleştirilen işlemleri kapsayan değer tespit sonuçlarının, yukarıda yer verilen mevzuat hükümleri gereğince kuruluşun özelleştirme işlemi tamamlanarak devir sözleşmesinde yer alan yükümlülüklerin yerine getirilmesinden sonra kamuoyuna duyurulması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<https://www.sayistay.gov.tr>

7. EKLER

EK-1: BULGULARA İLİŞKİN İZLEME TABLOSU

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Özelleştirme İşlemlerine Ait Değer Tespit Sonuçlarının Kamuoyuna Duyurulmaması	2021	Yerine Getirilmedi	Bulgu konusu husus hakkında herhangi bir gelişme görülmediğinden rapora alınmıştır.